

Jaarverslag Stichting Amazon Fund

2015

Inhoud

	Pagina
1. Voorwoord	3
2. Visie, missie en doelstelling	4
3. De organisatie	5
4. Communicatie	6
5. Fondsenwerving	6
6. Natuur- en milieueducatie in het Boliviaanse Amazonegebied	7
7. Financieel verslag	11
8. Contactgegevens	12

1. Voorwoord

Het Amazonengebied bevat het grootste tropisch regenwoud op Aarde. Meer dan de helft van het mondiale regenwoud. Daarnaast bevinden er zich uitgestrekte moeraslanden en savannes. Het Amazonegebied heeft een enorme soortenrijkdom. Volgens de huidige kennis bedraagt het aantal soorten ongeveer: 400.000 planten, 1.500 vogels, 450 zoogdieren, 450 amfibieën, 400 reptielen, 3.000 vissen en 2.500.000 insecten. Daarnaast leven er zo'n 350 inheemse volkeren, waarvan een deel (vrijwillig) nog zonder contact met de buitenwereld. Verder bevatten de Amazonerivier en de honderden zijrivieren 20 procent van het zoetwater in de wereld.

Het Amazoneregenwoud wordt ernstig bedreigd. Vooral ontbossing is een groot probleem. Meer dan een vijfde van het Amazonewoud is reeds vernietigd. Oorzaken zijn illegale houtkap, bos omgezet in land voor de productie van vlees, soja, rietsuiker en palmolie, kleinschalige landbouw door de lokale bevolking en immigranten, industriële activiteiten als olie-exploitatie en mijnbouw. Nog veel grotere delen worden bedreigd.

Ontbossing leidt tot een verminderde capaciteit om CO₂ te absorberen en vast te houden. Dit leidt tot een versnelling van het broeikaseffect. Het klimaat over de gehele wereld wordt hierdoor beïnvloed. Ontbossing leidt ook tot verlies van biodiversiteit en van economisch belangrijke plantensoorten zoals tropische vruchten en medicinale planten. Bosbeschermingswetgeving is in de meeste amazonelanden moeilijk te handhaven en wordt vaak overtreden. Leefgebied en cultuur van de inheemse bevolking staan onder grote druk.

Amazon Fund is een stichting die via een *bottom-up* benadering kleinschalige projecten van lokale organisaties in het Amazonegebied ondersteunt die direct bijdragen aan het tegengaan van ontbossing en die werken aan duurzaam betere levensomstandigheden voor de inheemse bevolking en de andere bewoners. Het is een Nederlands initiatief, ontstaan in 2008 uit bezorgdheid over het verlorengaan van natuur en milieu in het gebied en de impact die dat heeft op ons allen. De stichting concentreerde zich in 2015 op het faciliteren van activiteiten in het Boliviaanse Amazonegebied.

Dit jaarverslag legt verantwoording af van de activiteiten van Amazon Fund in 2015. Het Bestuur van de Stichting wil graag iedereen die betrokken is bij het werk van de stichting danken voor de steun en inspanningen in het afgelopen jaar.

Fred Opdam,
Voorzitter

2. Visie, missie en doelstelling

De visie van Amazon Fund is dat de Amazone ecosystemen, hun unieke natuurwaarden en functies behouden blijven voor huidige en toekomstige generaties.

De missie van de stichting is direct bij te dragen aan de bescherming van de Amazone regenwouden, de biodiversiteit van het gebied en de levensomstandigheden en culturele identiteit van de inheemse bevolking.

Om dit te bereiken ondersteunt Amazon Fund lokaal geïdentificeerde duurzame projecten die bijdragen aan deze visie en missie. De activiteiten betreffen kleinschalige projecten gerelateerd aan verschillende aspecten van bos- en natuurbescherming, het behoud van bedreigde en kwetsbare ecosystemen en het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen. De ondersteuning van deze activiteiten heeft als doel een grotere bewustwording te creëren en het ontwikkelen van een duurzaam beleid.

In het gebied van Rurrenabaque in de Boliviaanse Amazone ondersteunde Amazon Fund de afgelopen jaren een Natuur- en Milieueducatie project gebaseerd op praktisch werken en leren in de natuur. Basisschoolkinderen leggen schooltuinen aan en middelbare schoolleerlingen trekken met inheemse natuurgidsen het tropisch regenwoud in om te leren over het tropisch regenwoud en het herkennen van nuttige en medicinale planten.

3. De organisatie in 2015

Amazon Fund is een stichting bestaande uit uitsluitend vrijwilligers. De stichting wordt aangestuurd door een bestuur en adviseurs. De stichting werkt met een klein en betrokken bestuur, bekend met het Amazonegebied en haar problematiek, dat op slagvaardige wijze zorg draagt voor de bestuurlijke taken en de coördinatie van operationele taken van de stichting. Het bestuur wordt in zijn taken geassisteerd door adviseurs en vrijwilligers.

Bij het aflopen van hun mandaat in mei 2015 hebben de bestuursleden René Boot en Birgitte Keijzer wegens tijdgebrek zich niet herkiesbaar gesteld voor bestuursfuncties. Zij blijven echter beschikbaar voor het werk van Amazon Fund. Sinds deze datum bestaat het bestuur uit:

- Fred Opdam, Secretaris / Voorzitter
- Piet van Ipenburg, Penningmeester
- Hans Smit, Lid

Het bestuur werd in 2015 bijgestaan door een permanent adviseur:

- Ir. Bert van Barneveld (project ontwikkeling en organisatie)

Comité van aanbeveling:

- René Boot
- Elisabeth Rijkema

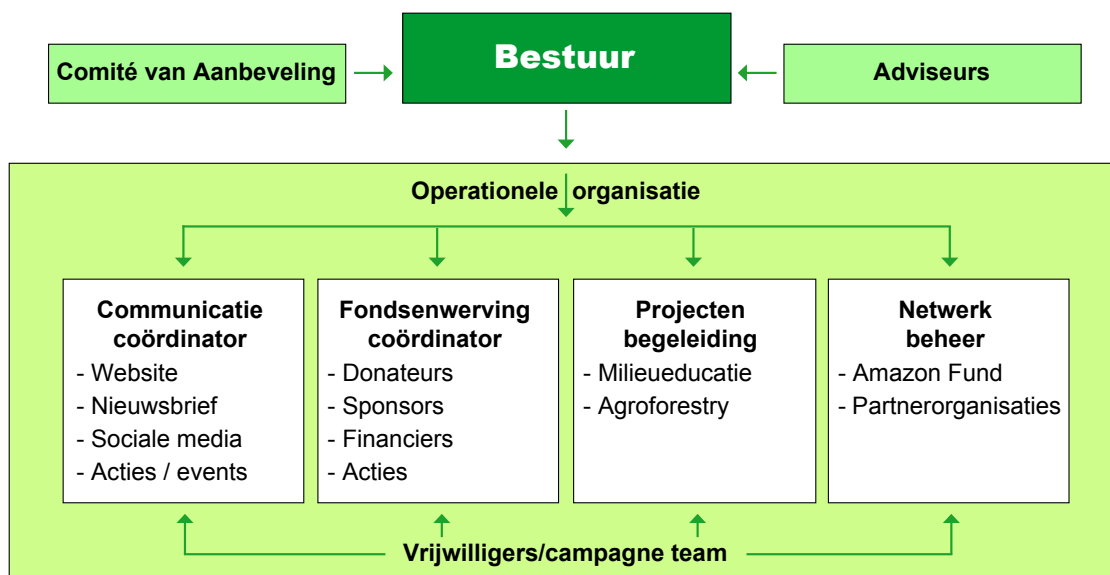
Bestuur en adviseur kwamen in 2015 viermaal bijeen.

Bestuurswissel

Vanaf mei 2015 zijn Piet van Ipenburg en Hans Smit bestuurslid. Een korte introductie:

Piet van Ipenburg: Biologieleeraar in Nederland en een aantal jaren op een internationale school in Lima Peru. Als regenwoudgids via de Stichting BEE vaak met diverse groepen scholieren rondgetrokken in Amazonia. Voormalig directeur van het Sachavacayoc veldstudiecentrum in het Amazone gebied in zuid-oost Peru.

Hans Smit: Onderwijsexpert met ruime praktische ervaring op diverse onderwijsniveaus. Programmanager van internationale onderwijsprojecten met focus op didactiek en methodiek van praktisch veldwerk. Speciale aandacht voor duurzaamheid in het kader van de transitie naar een circulaire economie.

4. De communicatie in 2015

Belangrijke instrumenten voor communicatie en publiciteit voor Amazon Fund zijn de website www.amazonfund.eu en de **Facebook** pagina. De website is Nederlands-Engelstalig. De website wordt alom gewaardeerd en blijkt in toenemende mate een goed middel voor naamsbekendheid en de werving van fondsen. De website heeft inmiddels een optimale Google ranking en wordt veel bezocht. Inmiddels zijn er meerdere andere websites onder de naam Amazon Fund. Daar hebben wij geen relatie mee.

In 2015 werden 3 nieuwsbrieven opgesteld en verspreid onder 450 organisaties en geïnteresseerden. Regelmatig worden positieve reacties ontvangen en meldden zich vrijwilligers en belangstellenden aan die in Nederland en in beperkte mate ook in het Amazonegebied aan de slag kunnen.

5. Fondsenwerving in 2015

In 2012 werden voldoende fondsen geworven om met het natuur- en milieueducatieproject in het schooljaar 2013 te kunnen starten. De fondsenwerving werd in 2013 en 2014 voortgezet onder instellingen en fondsen die gelden beschikbaar stellen voor de uitvoering van dergelijke projecten. In 2014 werden zes verschillende fondsen en instellingen benaderd.

Voor de ontwikkeling van additionele thema's voor het natuur- en milieueducatieproject in het schooljaar 2014 werd een extra bijdrage van € 3.000 ontvangen van Impulsis. Van individuele donateurs en via crowdfunding werd in 2014 een bedrag van € 6.075 ontvangen. Ook komen er regelmatig kleine bedragen binnen op de rekening van Amazon Fund omdat mensen de stichting bestemmen als goed doel bij een bestelling van een boek bij Youbedo of een donatie via Geef.nl.

Het jaar 2015 stond in het teken van evaluatie van de afgelopen jaren en de voortgang van het natuur- en milieueducatieproject in 2016-2018. Toekomstige fondsenwervingsactiviteiten werden geïnventariseerd met als doel in 2016 goed voorbereid aan de slag te kunnen. Amazon Fund kreeg financiële ondersteuning van Arnold Pilon en Frame by Frame. Arnold Pilon, een wereldreiziger, zamelt geld in voor het project tijdens zijn **lezingen. Frame by Frame**, een duurzame lijstenmakerij, stelt een klein deel van de verkoopopbrengst ter beschikking van het natuur- en milieueducatieproject.

6. Natuur- en Milieueducatieproject Rurrenabaque in het Boliviaanse Amazonegebied

Het natuur- en milieueducatieproject is het resultaat van een initiatief van de inheemse Tacana organisatie San Miguel in Rurrenabaque in het Boliviaanse Amazonegebied. De Tacana zijn één van de grootste inheemse gemeenschappen in het gebied rond Rurrenabaque en langs de rivier de Beni. De organisatie is bezorgd over de ontbossing en de achteruitgang van natuur en milieu in het leefgebied van de Tacana bevolking en verzocht Amazon Fund om ondersteuning van het initiatief om schoolkinderen in en rond Rurrenabaque praktische natuur- en milieueducatie te geven als een investering in jonge mensen om hen bewust te maken van het belang van natuurbehoud in hun leefomgeving. De onderliggende gedachte is dat goed omgaan met natuur en milieu iets is dat je niet vroeg genoeg kunt leren en dat de schooljeugd van nu de bestuurders van morgen zullen zijn die beslissen over het bescherming en behoud van het tropisch regenwoud.

Het project omvat twee componenten: een basisschoolcomponent bestaande uit de aanleg en onderhoud van schooltuinen door schoolkinderen en een component voor middelbare scholen bestaande uit praktisch veldwerk in het tropisch regenwoud onder leiding van inheemse Tacana gidsen. Het veldwerk is gericht op het vergroten van kennis over het regenwoud en de noodzaak er duurzaam mee om te gaan. Onderdeel van beide componenten is de bevordering van bewustwording van het belang van natuurbescherming onder de ouders van schoolkinderen.

Praktische natuureducatie is nog weinig bekend in het Amazonegebied en het project is om die reden in eerste instantie opgezet als een proefproject van twee schooljaren. De ondersteuning van Amazon Fund bestaat uit het financieren van het maken van praktisch lesmateriaal, training van onderwijzend personeel en inheemse gidsen en technische assistentie voor de uitvoering van de verschillende componenten. Voor het proefproject is een ondersteuning voorzien van in totaal € 27.500.

Het project wordt gefaciliteerd door Amazon Fund en wordt uitgevoerd en gecoördineerd door twee partner-organisaties en een tweetal lokale instanties:

- Alerta Verde, een stichting in Cochabamba (Bolivia) die zich bezig houdt met natuur, milieu en educatie op basisscholen door middel van schooltuinen. Alerta Verde coördineert en ondersteunt de uitvoering van de schooltuincomponent.
- San Miguel, de inheemse Tacana gemeenschap nabij Rurrenabaque met een ecolodge voor toeristen in het regenwoud aan de rand van het Madidi natuurpark. San Miguel coördineert en ondersteunt de uitvoering van de veldwerkcomponent voor middelbare scholen.
- De District Onderwijsinspectie verleent alle medewerking om met de verschillende scholen te werken en de Gemeente Rurrenabaque ondersteunt het project met fondsen en materiaal.

Activiteiten schooljaar 2014/2015 – component schooltuinen

2014

In het schooljaar 2014 werden door Alerta Verde vier missies van vier specialisten gedurende een week uitgevoerd naar Rurrenabaque. Gewerkt werd met dezelfde 4 basisscholen die ook in 2013 aan het schooltuinprogramma meededen.

In totaal deden 420 basisschoolleerlingen in de leeftijdsgroepen 8–12 jaar uit de 4e, 5e en 6e klas van 21 schoolklassen actief mee in 2014 met aanleg en onderhoud van een schooltuin, waarvan 130 leerlingen die ook in 2013 aan het programma hadden deelgenomen. Door langdurige regens en overstromingen tijdens de 2013/14 regentijd waren de schooltuinen meer of minder ernstig beschadigd geraakt en moesten opnieuw worden ingericht en sommige verplaatst naar hoger terrein.

Leerlingen waren in 2014 vrijwel volledig zelf verantwoordelijk voor het zaaien, wieden en oogsten van de gewassen. Personeel van Alerta Verde begeleidde de leerlingen en naast algemene vaardigheden werd aandacht besteed aan specifieke onderwerpen zoals het maken en gebruik van compost uit huishoudelijk GFT afval en het maken van natuurlijke gewasbeschermingsmiddelen.

Naast het onderwijzend personeel van de vier basisscholen waarmee schooltuinen werden aangelegd, nam ook het personeel van drie andere basisscholen deel aan de training-workshops zodat ook deze scholen met schooltuinen kunnen beginnen. Het lesmateriaal werd gepubliceerd op de website van het project: www.leccionesamazonicas.org. In totaal werden 88 docenten getraind en werden bovendien training-workshops georganiseerd voor docenten van een 30-tal rurale scholen in de omgeving van Rurrenabaque waaraan 75 docenten deelnamen. Ouders van 80 families namen deel aan enkele workshops met leerlingen en ouders. De geoogste producten werden verwerkt in (school)maaltijden en enkele scholen zagen mogelijkheden om een deel van de productie te vermarkten.

2015

In 2015 namen de zeven deelnemende scholen zelf het initiatief om het schooltuinenprogramma voort te zetten. Ondanks dat Amazon Fund dat jaar geen financiële ondersteuning bood, legden de scholen met beperkte middelen zelfstandig schooltuinen aan. Amazon Fund ziet dit als een zeer positief signaal en een stimulans het programma te verbeteren en uit te breiden naar andere locaties. Eind 2015 vinden er voorbereidingen plaats om de lesmaterialen verder te verbeteren en er wordt contact gezocht met Agromisa. Agromisa is een stichting gerelateerd aan de Universiteit Wageningen die zich bezighoudt met het geschikt en beschikbaar maken van praktische landbouwkundige informatie en kennis over kleinschalige duurzame land- en tuinbouw in de tropen. Agromisa werkt met vrijwilligers en landbouwkundigen die hun sporen in de tropen hebben verdiend: www.agromisa.org. Na het eerste verkennende overleg lijkt een samenwerking tussen Amazon Fund en Agromisa mogelijk.

Activiteiten schooljaar 2014-2015 – component praktisch veldwerk

2014

Evenals in 2013 werd het veldwerkprogramma in 2014 ondersteund door ir. Annelies Andringa en ir. Dolf Andringa, twee ervaren biologen gespecialiseerd in het ontwerpen en begeleiden van praktisch natuuronderwijs in het veld, zoals dat in Nederland wordt ontwikkeld en uitgevoerd door de Stichting Veldwerk Nederland. In 2014 werkten Annelies en Dolf 3,5 maand in het project als deskundige-vrijwilliger en ontwierpen veldpractica, les- en instructiemateriaal en verzorgden de training van docenten en inheemse natuurgidsen.

In 2014 namen 6 scholen deel aan het veldwerk met 285 leerlingen van de 4e, 5e en 6e klassen van de deelnemende middelbare scholen. Samen met de theoretische lessen werden in totaal 360 scholieren bereikt, veel meer dan het geplande aantal.

Voor iedere deelnemende school werden twee veldpractica ontworpen en uitgetest: een practicum “nuttige planten” en een practicum “ecologie van het regenwoud”. In de ochtend gingen studenten met inheemse gidsen het regenwoud in en leerden nuttige planten herkennen of leerden over de ecologie van het regenwoud. Na de lunch werkten studenten in groepjes van 3-4 aan een door hen gekozen onderwerp zoals het determineren van specifieke planten en bomen, het verzamelen en herkennen van eetbare en/of medicinale planten of een onderzoek naar de (bodem)flora en fauna. De studenten werkten het door hen geselecteerde onderwerp uit op posters. Na iedere veldwerkdag volgde een bespreking van de resultaten met de leerlingen, docenten en gidsen, resulterend in suggesties voor volgende practica. Voorafgaand aan het veldwerk kregen studenten een dag voorbereidende les op school. Daniel Manzaneda, de lokale coördinator van het project, verzorgde een deel van de lessen.

Veel docenten hanteren erg traditionele vormen van lesgeven en extra aandacht werd besteed aan training van docenten over het gebruik van interactieve werkvormen, voor alle leraren iets nieuws. Een aantal werkvormen werd uitgetest op de deelnemende scholen en een handleiding werd samengesteld met 20 verschillende werkvormen die goed toepasbaar zijn, rekening houdend met de lokale cultuur en setting.

In totaal werden 30 docenten biologie en andere leraren getraind in participatieve workshops. Daarnaast werden zes (6) inheemse Tacana gidsen van San Miguel getraind in technieken van overdracht van kennis aan scholieren. Er zijn trainingsmodules ontworpen voor docenten en gidsen. Het ontworpen training- en lesmateriaal staat op de website van het project: www.leccionesamazonicas.org.

2015

In het laatste kwartaal van 2015 voerde onze lokale coördinator in samenspraak met de Director Districtal Educacion een evaluatieonderzoek uit op de scholen van Rurrenabaque. Het onderzoek omvatte de volgende vragen: motivatie om door te gaan met het programma, hoe scholen profiteren van het programma, welke thema's wenselijk zijn, welke ondersteuning wenselijk is, welke vaardigheden van leraren en gidsen verbeterd moeten worden, welke materialen nodig zijn, hoe aan te sluiten op het bestaande curriculum.

Projectresultaten:

Het natuur- en milieuonderwijsproject is opgezet en uitgevoerd als een 2-jarig proefproject en na het 2e schooljaar is eind 2014 het project geëvalueerd door de deelnemende scholen, de docenten en de partnerorganisaties. Ondanks dat er geen ervaring bestond met praktisch natuuronderwijs en veel moest worden ervaren door *learning by doing*, heeft het proefproject een basis gelegd voor praktisch onderwijs gericht op kennis van de natuur en natuurbescherming. De activiteiten van het project worden hoog gewaardeerd en beschouwd als zeer praktisch en innovatief. De scholen en de onderwijsinspectie willen daarom doorgaan met het programma. In mei 2015 heeft het bestuur een besluit genomen om het programma verder te ondersteunen.

Voor meer informatie over het natuur- en milieuonderwijsproject met foto's van de 2014 activiteiten zie de link: http://www.amazonfund.eu/milieubewustwording_bolivia.html.

Bekijk een fotoverslag van het Natuur- en Milieuonderwijsproject:

amazonfund.eu/PDF/Fotoboek.pdf

Natuur en Milieuonderwijs in het Boliviaanse Amazonegebied

7. Financieel jaarverslag 2015

In de onderstaande tabel is de balans van de Stichting weergegeven per 31 december 2015.

	31-12-2015	31-12-2014		31-12-2015	31-12-2014
	€	€		€	€
Actief			Passief		
Vlottende activa			Stichtingsvermogen	3.175	9.420
Nog te ontvangen subsidie			Kortlopende schulden		
Liquide middelen	3.175	9.420			
	<u>3.175</u>	<u>9.420</u>		<u>3.175</u>	<u>9.420</u>
Staat van baten en lasten over 2015		€			
Baten					
Donaties	876				
Som der baten		876			
Lasten					
Kosten	1.271				
Projecten	5.850				
Som der lasten		7.121			
Saldo van baten en lasten		<u>-6.245</u>			

Saldo 1 januari 2015 € 9.420

Inkomsten	€
Eenmalige donaties	42
Donaties bedrijven	714
Subsidies en donaties onderwijsproject	120
Totaal	876

Uitgaven	€
Kantoor en organisatiekosten	874
PR en Communicatie	397
Educatieproject	5.850
Totaal	7.121

Saldo 31 december 2015 € 3.175

Stichting Amazon Fund

Visserweert 54

6116 AM Roosteren

Nederland

T 046 4263640

E info@amazonfund.eu

I www.amazonfund.eu

Rekeningnummer: 197654908

IBAN Number: NL05 TRIO 0197 6549 08

BIC Code: TRIONL2U

KvK 14103019

BTW Nummer 8195.36.775.B.01

Stichting Amazon Fund heeft een ANBI status

